

На основу члана 21. став 1. Закона о Народној банци Србије ("Службени гласник РС", бр. 72/2003 и 55/2004) и тачке 14. Одлуке о условима и начину одобравања кредита за одржавање дневне ликвидности банака на основу залог хартија од вредности ("Службени гласник РС", бр. 52/2008), гувернер Народне банке Србије доноси

У П У Т С Т В О

ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОДЛУКЕ О УСЛОВИМА И НАЧИНУ ОДОБРАВАЊА КРЕДИТА ЗА ОДРЖАВАЊЕ ДНЕВНЕ ЛИКВИДНОСТИ БАНАКА НА ОСНОВУ ЗАЛОГЕ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ

Опште одредбе

1. Овим упутством утврђују се ближи услови и начин обављања послова у вези са одобравањем банкама кредита за одржавање дневне ликвидности на основу залог хартија од вредности (у даљем тексту: кредит за ликвидност).

2. Послови из тачке 1. овог упутства односе се на:

1) залагање хартија од вредности које чине основ за одобравање кредита за ликвидност, односно упис и престанак заложног права Народне банке Србије;

2) одобравање, коришћење и враћање кредита за ликвидност;

3) наплату доспелих потраживања (главнице и камате) по основу кредита за ликвидност.

3. Послови из тачке 2. овог упутства обављају се преко веб-платформе „*Монетарне операције Народне банке Србије*“ – апликација за кредитне олакшице (у даљем тексту: веб-платформа) и разменом електронских порука, на начин утврђен тим упутством.

Приступ веб-платформи и њено коришћење ближе су уређени корисничким упутством за рад веб-платформе.

Новчана плаћања по пословима из тачке 2. овог упутства извршавају се електронским порукама, у складу с прописима Народне банке Србије којима се уређује обављање платног промета.“.

За. Ради обављања послова преко веб-платформе – банка је дужна да Народној банци Србије достави интернет протокол адресу (IP адреса), затим списак лица која су овлашћена да у име и за рачун банке приступају веб-платформи, да подносе захтеве за престанак заложног права Народне банке Србије и захтеве за коришћење кредита за ликвидност и да обављају друге послове у вези са одобравањем

кредита за ликвидност, са специменима њихових потписа, као и да јој достави друге податке утврђене на прописаном обрасцу (Прилог 1), који је саставни део овог упутства.

4. Ради коришћења кредита за ликвидност, Народна банка Србије с банком закључује уговор о кредиту за ликвидност, у складу с тачком 4. Одлуке о условима и начину одобравања кредита за одржавање дневне ликвидности банака на основу залог хартија од вредности (у даљем тексту: Одлука).

Залагање хартија од вредности (упис и престанак заложног права Народне банке Србије)

5. Банка врши залагање хартија од вредности уписом заложног права Народне банке Србије на тим хартијама које се воде на посебном подрачуну власничког рачуна хартија од вредности банке – заложном рачуну у Централном регистру, депоу, и клирингу хартија од вредности (у даљем тексту: Централни регистар).

Доказ о извршеној залози хартија од вредности представља потврда Централног регистра о заложеним хартијама од вредности на којима је уписано заложно право Народне банке Србије, и та потврда је саставни део уговора о кредиту за ликвидност.

6. Банка преко веб-платформе Народној банци Србије подноси захтев за престанак заложног права Народне банке Србије (Прилог 2), ради престанка заложног права Народне банке Србије на свим или појединим хартијама од вредности пре истека рока до ког су те хартије заложене.

Заложно право из става 1. ове тачке престаје под условом да банка нема неизмирених обавеза према Народној банци Србије по основу коришћеног кредита за ликвидност, а ако банка користи овај кредит – преостала залога хартија од вредности довољна је за обезбеђење наплате потраживања Народне банке Србије.

Ако су испуњени услови за престанак заложног права из става 2. ове тачке, Народна банка Србије шаље Централном регистру електронску поруку – обавештење да су се стекли услови за престанак тог заложног права на свим или појединим хартијама од вредности, које садржи све елементе налога за пренос тих хартија, а банци је истовремено преко веб-платформе доступна сагласност за престанак заложног права Народне банке Србије (Прилог 3).

Изузетно од става 1. ове тачке, ако због техничких проблема у раду веб-платформе банка захтев за престанак заложног права Народне банке Србије не може поднети на начин из тог става – доставља га мејлом, на мејл-адресу tere.mp@nbs.rs, односно телефаксом на број телефакса +381113338204 (ако га из техничких разлога није могуће доставити мејлом). Захтев из овог става који се доставља телефаксом и мејлом мора потписати овлашћено лице банке.

Прилози из ове тачке саставни су део овог упутства.

7. Ако на дан истека рока залоге хартија од вредности банка нема доспелих а неизмирених обавеза по основу коришћеног кредита за ликвидност, Народна банка Србије шаље Централном регистру електронску поруку – обавештење да су се стекли услови за престанак заложног права Народне банке Србије, која садржи све елементе налога за пренос хартија од вредности.

Коришћење и враћање кредита за ликвидност

8. Ради коришћења кредита за ликвидност, банка преко веб-платформе подноси Народној банци Србије захтев за коришћење кредита за ликвидност (Прилог 4), који је саставни део овог упутства.

Захтев из става 1. ове тачке могу поднети само лица у банци која су овлашћена да, у име и за рачун банке, подносе тај захтев и за која је банка доставила Народној банци Србије овлашћење на прописаном обрасцу (Прилог 1).

Изузетно од става 1. ове тачке, ако због техничких проблема у раду веб-платформе банка не може поднети захтев за коришћење кредита за ликвидност на начин из тог става – доставља га мејлом, на мејл-адресу tere.mp@nbs.rs, односно телефаксом на број телефакса +381113338204 (ако га из техничких разлога није могуће доставити мејлом). Захтев из овог става који се доставља телефаксом и мејлом мора потписати овлашћено лице банке.

9. Захтев за коришћење кредита за ликвидност (Прилог 4) банка може поднети Народној банци Србије најкасније десет минута пре истека времена предвиђеног за размену порука за плаћања, у складу са оперативним правилима којима се уређује обрачун у реалном времену по бруто принципу (у даљем тексту: оперативна правила).

Банка може у току једног радног дана, а у оквиру расположивог износа за коришћење кредита за ликвидност и прописаног рока, поднети Народној банци Србије више захтева из става 1. ове тачке.

10. Ако банка испуњава услове прописане Одлуком, Народна банка Србије, на основу поднетог захтева из тачке 9. овог упутства, пушта у течај кредит за ликвидност, и то као:

1) дневни кредит за одржавање ликвидности – *intraday credit* (у даљем тексту: дневни кредит), или

2) преконоћни кредит за одржавање ликвидности – *overnight credit* (у даљем тексту: преконоћни кредит).

Народна банка Србије пушта у течај кредит за ликвидност (дневни/преконоћни) на терет рачуна Народне банке Србије – Рачун кредита за ликвидност бр. 908-88106-82, у корист жиро-рачуна банке.

11. Банка дневни кредит враћа Народној банци Србије истог радног дана најкасније до истека времена предвиђеног за размену порука за плаћања, у складу са оперативним правилима.

Ако банка дневни кредит не врати у складу са ставом 1. ове тачке, Народна банка Србије ће тој банци аутоматски одобрити преконоћни кредит, и то у износу невраћеног дневног кредита.

Банка је дужна да преконоћни кредит, укључујући припадајућу камату, врати Народној банци Србије наредног радног дана од дана коришћења тог кредита, најкасније до 11.00 часова.

12. Банка враћа кредит за ликвидност (дневни/преконоћни) у корист рачуна Народне банке Србије – Рачун кредита за ликвидност бр. 908-88106-82, с позивом на број одобрења 6-157000-xxxxxxxxxx (ознака xxxxxxxxxxxx означава шифру банке из Прегледа шифара који банке користе при попуњавању платног налога и који је објављен на сајту Народне банке Србије) (у даљем тексту: Преглед шифара).

Ако банка уплати већи износ средстава од износа кредита за ликвидност који користи у тренутку уплате, Народна банка Србије ће разлику између износа који је банка уплатила и износа кредита за ликвидност који је користила вратити на жиро-рачун банке.

13. Народна банка Србије на износ коришћеног преконоћног кредита обрачунава и наплаћује редовну камату сваког радног дана, за сваки радни и нерадни дан, у складу с тачком 8. Одлуке, а камату за доцњу обрачунава у складу с тачком 10. те одлуке.

Банка је дужна да износ редовне камате из става 1. ове тачке, по обрачуну који јој достави Народна банка Србије, уплати у корист рачуна

Народне банке Србије – Приходи/Расходи Народне банке Србије бр. **980-16-85**, с позивом на број одобрења 6-020000-xxxxxxx (ознака xxxxxxxx означава шифру банке из Прегледа шифара).

Наплата потраживања по основу кредита за ликвидност

14. Ако банка обавезе по основу преконоћног кредита не измири у прописаном року, Народна банка Србије неће тој банци даље одобравати преконоћни кредит, као ни дневни кредит – до коначног измирења свих обавеза банке по основу преконоћног кредита.

Ако банка износ коришћеног преконоћног кредита не врати у року из тачке 11. став 3. овог упутства, Народна банка Србије истог радног дана шаље банци писмено упозорење да су обавезе те банке по основу преконоћног кредита доспеле, и да банка, најкасније до 16.00 часова тог дана, мора измирити доспеле обавезе по основу тог кредита (главница и камата). Копију овог упозорења Народна банка Србије доставља Централном регистру.

Ако банка не измири обавезе у року из става 2. ове тачке, Народна банка Србије ће наредног радног дана приступити наплати свог потраживања (главнице и камате за доцњу) продајом заложених хартија од вредности, а за наплату потраживања по основу редовне камате употребиће менице из тачке 19. овог упутства.

У случају из става 3. ове тачке, Народна банка Србије даје банци налог да, у своје име а за рачун Народне банке Србије, прода заложене хартије од вредности. Налог за ову продају нарочито садржи податке о потраживању Народне банке Србије – износ по основу главнице, износ обрачунате камате за доцњу, као и податке о хартијама од вредности које се воде на заложном рачуну банке (ISIN број, количина, номинална вредност).

15. Банка је дужна да, одмах после добијања налога из тачке 14. став 4. овог упутства, поступи у свему по том налогу.

Банка је дужна да при продаји хартија од вредности поступа с пажњом доброг домаћина и да те хартије прода по најповољнијој цени.

Банка је дужна да, пре продаје заложених хартија од вредности, обезбеди писмену сагласност Народне банке Србије за продајну цену тих хартија, односно сагласност за најнижу продајну цену по којој банка може продати заложене хартије од вредности.

16. Ради клиринга и салдирања хартија од вредности и новчаних средстава по основу продаје заложених хартија од вредности, Народна банка Србије шаље Централном регистру обавештење да су се стекли услови за активирање заложног права.

Обавештење из става 1. ове тачке нарочито садржи податак о износу (цени) заложених хартија од вредности на који је дата сагласност, односно податак о најнижој продајној цени (по комаду) заложених хартија од вредности.

17. Народна банка Србије може, у складу с тачком 10. Одлуке, износ потраживања по основу доспеле а неплаћене редовне камате наплатити из износа продатих заложених хартија од вредности – ако ту камату није могла наплатити меницама из тачке 19. овог упутства.

18. Новчана средства од продаје заложених хартија од вредности, Централни регистар усмерава на новчани рачун повериоца – Народне банке Србије, уз истовремени пренос заложених хартија од вредности са заложног рачуна банке дужника на власнички рачун купца тих хартија.

Износи које издавалац заложених хартија од вредности исплаћује по основу тих хартија пре него што је извршена њихова продаја ради наплате потраживања Народне банке Србије (исплата у року доспећа, исплата дела номиналне вредности, превремени откуп, исплата прихода и сл.) припадају Народној банци Србије и преносе се на новчани рачун Народне банке Србије у складу са уговором из тачке 4. Одлуке.

Ако је износ добијен продајом заложених хартија од вредности, односно износ из става 2. ове тачке већи од износа потраживања Народне банке Србије – тај вишак Народна банка Србије одмах преноси на жиро-рачун банке.

19. Потраживање по основу доспеле а неплаћене редовне камате Народна банка Србије наплаћује меницама које јој је банка предала при закључењу уговора о кредиту за ликвидност.

Изузетно, Народна банка Србије може употребити менице ради наплате доспелих потраживања (главница и камата за доцњу) када утврди да се наплата тих потраживања не може извршити из продаје заложених хартија од вредности, и то након истека 15 дана од дана достављања банци налога за продају заложених хартија од вредности из тачке 14. став 4. овог упутства.

Прелазне и завршне одредбе

20. У случају да извршавање обавеза у смислу овог упутства доспева на дан који је нерадни, те обавезе се извршавају првог наредног радног дана.

21. Упис и престанак заложног права Народне банке Србије, активирање тог права, пренос хартија од вредности с једног на други рачун имаоца хартија од вредности, клиринг и салдирање обавеза и потраживања у хартијама од вредности и у новцу, а по основу послова с хартијама од вредности из овог упутства, врше се у складу с прописима Централног регистра.

22. Ово упутство објављује се у "Службеном гласнику РС" и ступа на снагу 3. јуна 2008. године.

О. бр.18
15. маја 2008. године
Београд

Г у в е р н е р
Народне банке Србије
Радован Јелашић, с.р.